

a regionálně-kulturních aktivit jsou nezanedbatelné poznatky ze spolupráce s neziskovými organizacemi, zájmovými a vlivovými skupinami apod.

Publikace je významným počinem v oblasti teorie i praxe muzejnictví v přírodě a nezbyvá než managementu a všem spolupracujícím oso-

bám Národního muzea v **přírodě** popřát, aby se s úkolem, který na sebe vzaly, totiž s vůdčí metodologickou rolí v oblasti muzejnictví v přírodě v České republice, úspěšně vyrovnaly. Což zajisté nezávisí jen na jejich odborné způsobilosti, snaze a pílí, ale rovněž na postoji státních orgánů.

Lydia Petráňová (EÚ AV ČR, v. v. i.)

Jaroslav Otčenášek. Etnografický atlas Čech, Moravy a Slezska VIII. Reflexe vybraných aspektů lidové zbožnosti ve slovesném folkloru. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., 2018. 71 s. + 10 mapových listů. ISBN 978-80-88081-21-0

Nemůže být pochyb o tom, že kvalitních etnografických prací zabývajících se tzv. duchovní kulturou, respektive slovesným folklorem s duchovním rozměrem nenalezneme v oborovém prostoru mnoho. Recenzovaná práce je další z edice Etnografických Atlasů Čech, Moravy a Slezska, které vychází v Etnologickém ústavu Akademie věd České republiky, v. v. i., od roku 1978. Svazek zpracovává vybrané aspekty lidové zbožnosti v českých zemích, reflektuje jejich dobový ohlas v tradiční narativitě a zasazuje je do společenského kontextu. Velmi důležitým výsledkem práce jsou vedle textů samotné mapy zobrazující lokality výskytu zkoumaných okruhů lidové spirituality. Vzhledem k limitovanému rozsahu atlasu byly zvoleny

pouze nejvýraznější oblasti lidové slovesnosti. Autorova informační báze spočívá zejména na pověstech a legendách, v menší míře vychází i z fabulátů, pohádek a humorek. Atlas se skládá z deseti příkladů lidové zbožnosti vyskytujících se ve slovesném folkloru, které jsou textově zpracovány a doplněny fotografickým materiálem, a deseti příslušných mapových listů.

Do samotného výběru se tak dostaly pověsti a legendy o Cyrilu a Metodějovi, o poustevnících, projevech mesianismu, ideálních panovnících (na příkladu císaře Josefa II.), o českých bratřech a jiných evangelících, o projevech spiritismu a víry v zádušní existenci, o působení Ježíše a svatých na zemi, o činnosti ďábla, o čarodějích, ale i o božích trestech.

Historické ukotvení pramenů, z nichž autor čerpal, spadá bez ohledu na skutečnou dobu zapsání příběhů do druhé poloviny 19. a počátku 20. století. V období nacistické okupace a téměř čtyřicetileté vlády komunistické strany, bylo bádání v oblasti spiritismu a lidové zbožnosti z ideologických důvodů v podstatě nežádoucí. Obecnější omezení vědeckého zájmu o lidovou zbožnost trvalo až do roku 1989. Práce tak v mnoha ohledech splácí dluh opomíjeným oblastem tradiční narativity, jež byly po desítky let přehlíženy na úkor prosazování marxistického výkladu dějin.

Zkoumané tematické pole je se zájmem reflektováno nejen odbornou, ale také širokou veřejností, proto můžeme tento atlas vnímat mj. jako práci s oborovým popularizačním potenciálem. Tomu autor pravděpodobně uzpůsobil jazykové pojetí

práce, která je psána srozumitelným jazykem, aniž by ztrácela na podnětnosti a odbornosti.

Prezentaci slovesného folkloru kartografickou cestou nebylo doposud v našem, ale i v evropském prostředí věnováno tolik pozornosti, kolik by zasluhovala, ač myšlenka zpracovávání dat etnokartografickou metodou není vůbec nová. Vzhledem k absenci jiných publikací zkoumajících touto metodou problematiku lidové zbožnosti ve slovesném folkloru je recenzovaná práce bezpochyby významným oborovým počinem s interdisciplinárním přesahem.

Jaroslav Otčenášek tak předkládá pozoruhodné dílo především proto, že se jedná o publikačně opomíjenou interdisciplinární látku s nesnadným metodickým uchopením. Výsledkem je kvalitní etnokartografická syntetická práce, která bude jistě podnětem pro další bádání.

Lubomír Příkaský (EÚ AV ČR, v. v. i.)

**Irena Příbylová a Lucie Uhlíková (eds.).
Od folkloru k world music. Hudba a prostor.
Náměšť nad Oslavou: Městské kulturní středisko, 2020.
255 s. ISBN 978-80-907033-4-6**

Přestože koronavirová pandemie zmařila od jara roku 2020 konání bezpočtu kulturních a vědeckých akcí, umožnila loňská letní „přestávka“ uspořádání alespoň některých z nich. V mezích restriktivních opatření to bylo například mezioborové kolokvium,

kteří se konalo v rámci každoročně tematicky jedinečného (nejen) hudebního festivalu Folkové prázdniny v Náměšti nad Oslavou. Festival se zaměřuje především na hudbu tzv. tradiční a hudbu inspirovanou lidovými hudebními projevy z různých regio-